

zemědělská škola

PŮDOHOSPODÁRŠKA

01

80. ROČNÍK
ZÁŘÍ 2017

maliny

VŠICHNI SE NÁM SMÁLI, TEĎ PRODÁVÁME
DVĚ TUNY MALIN ROČNĚ

#maliny

edi to rial

Michal Petřík
editor

Budoucnost je vždy plná změn a výzev. A pro zemědělství to platí dvojnásobně. Globální klimatická změna a s ní spojené následky budou přinášet malé i velké problémy. Budete to často vy - současní studenti zemědělských oborů, kdo s těmito výzvami bude zápolit. Právě vám totiž z velké části vložíme do rukou odpovědnost za nakládání s naší půdou, vodou a krajinou. Budeme proto potřebovat dobré farmáře. K ukázce toho, jak se jimi stát, nejlépe poslouží dobré příklady. A ty vám rádi ukážeme. Změny totiž potkaly i časopis Zemědělská škola. Proměna, kterou přináší 80. ročník, vám zpříjemní čtení a hlavně přinese inspirativní nápady a osobnosti vašich oborů. Věříme, že vám nová Zemědělská škola bude každý měsíc dokazovat, že to, že jste si zvolili zemědělství jako svoji budoucnost, bylo nejlepší rozhodnutí, jaké jste kdy udělali. Na řešení problémů je totiž nejpříjemnější jejich úspěšné zvládnutí. Vaší odměnou vždy bude pohled na konkrétní produkty vašeho snažení a především pohled na krajinu, o kterou, ať už přímo či nepřímo, budete pečovat.

Zemědělství bylo a vždy bude na první straně, a to nejen našeho časopisu, ale i celého společenského dění. Na vás je, abyste psali titulky. Obrazné i skutečné. Rádi bychom vás proto zapojili do tvorby Zemědělské školy. Uvítáme všechny externí přispěvatele. Máte-li v notýsku či jiné záloze článek, o který byste se chtěli se čtenáři podělit, zašlete nám ho na naši e-mailovou adresu. Může jít o vdařenou školní práci, o odbornější i méně odborný příspěvek, zajímavost či aktualitu, či jinou tvorbu. Budeme se těšit!

(02)

září 2017 +obsah

04

FAKTA

Odlehčená a nenáročná minutka na rozjezd. Zajímavé informace, které z vás udělají malou, ale opravdu malou chodící encyklopedii.

06

PŘÍBĚH

Inspirujte se úspěchy a zajímavými příběhy farmářů. Pokud do všeho dáváte maximum, tak ani maliny rozhodně nejsou malý byznys.

10

ANGLIČTINA

Chcete se domluvit na farmách po celém světě? Tak nepřeskakujte tuto rubriku. Tentokrát se dozvíte, s jakým projektem se dá vyhrát ocenění Zlatý kosák.

12

CESTOVÁNÍ

Jedeme na výlet! Na zemědělskou usedlost v podhůří Švýcarských Alp. Pokud se Vám Honzův příběh bude líbit, tak příští léto můžete na brigádu vyrazit i vy...

18

AKTIVITY ZE ŠKOL

Aktivity škol jsou kořením vzdělávání a zářijové číslo si proto ochutíme akcemi, které zažili studenti z Tábora či Poděbrad.

➔1/30

vydává

Ústav zemědělské ekonomiky a informací,
Mánesova 1453/75

e-mail

petrik.michal@uzei.cz

telefon

+420 222 000 381

spolupracuje

s Agronititútem Nitra,
štátný podnik,
Akademická 4,
949 01 Nitra,

e-mail

zuzana.horvathova@
agroinstitut.sk

telefon

+421 377 721 802

design

Ginger & Fred

(03)

16

KALENDÁŘ

Nepropásněte ani jednu zásadní událost v zemědělských oborech. Díky našemu kalendáři budete mít program na každý víkend blížícího se podzimu.

24

ZEMĚDĚJSTVÍ

Nové informace pro odborníky na svých místech a především na místech vzdělávacích a vědeckých.

FAKTA

ČISTÝ JAKO PRASE

Jedním z nejčastějších předsudků a stereotypů zvířecí říše je ten, že prasata nejsou čistotná. Je to právě naopak. Starají se o sebe jako málokdo z jejich kamarádů z farmy. Milují slunce a milují déšť, který je vždycky krásně osprchuje. K péči o tělo patří bahenní koupel resp. vyválení v bahně. Kromě toho tato koupel v létě prasata ochladí, protože nemají potní žlázy a nemohou se potit jako člověk. Potom si otřou bahno o nějaký pařez nebo kámen. Tak se zbavují dotěrných parazitů jako jsou klíšťata, blechy a komáři. Takže až Vám někdo řekne, že jste jako prase, nic si z toho nedělejte a v klidu se běžte ochladit válením v bahně.

TEXT REDAKCE | FOTO ARCHIV

(04)

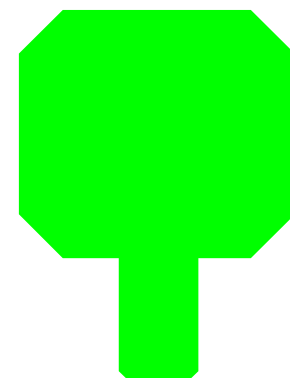
POPR

JEDE TRAKTOR JE TO HART-PARR

Historicky první traktor vyjel už v roce 1901 z dílny Hart-Parr v americké Iowě. Velký rozvoj mechanizace v zemědělství pak přinesla až první světová válka. Kvůli nedostatku praceschopných mužů způsobeném válkou vyvstala velká potřeba mechanizace v zemědělství. Roky 1917 a 1918 tak znamenají zrod legendárních modelů traktorů od firem John Deere nebo Ford.

VÍTE, ŽE...

Nejvyšším stromem ČR je údajně douglaska tisolistá nedaleko obce Vlastiboř na Jablonecku. Původem severoamerická dřevina zde byla vysazena v roce 1879. Strom byl odborně za dohledu Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů přeměřen stromolezcem v roce 2014. Od špičky po patu je douglaska vysoká 64 metrů a 10 centimetrů. Podobné velikosti dosáhly i další douglasky rostoucí v lese ve Vlastiboři. Průměrná výška celého porostu je přes 50 metrů.

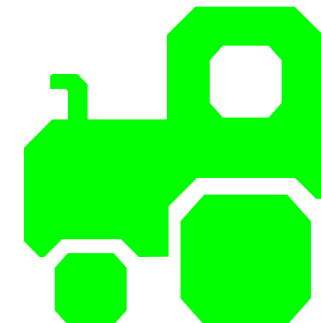
Červená paprika obsahuje 4× více vitamínu C než citron. Složení potravin najdete na www.nutridatabaze.cz

FAKTA

COOLTURA

Každý víkend až do konce září můžete navštívit na zámku ve **Vranově nad Dyjí výstavu Krajinami 1936—2016**. Jedinečnost této výstavy fotografií spočívá v tom, že jeden autor Ferdinand Bučina byl dědečkem druhého, Tomáše Rasla. Budete tak mít možnost shlédnout jak rozdíl v jejich pojetí fotografického řemesla, tak především proměny venkovské a zemědělské krajiny. Mezi vznikem první a poslední vystavené fotografie totiž uběhlo osmdesát let. Více než čtyři desítky snímků tak skvěle dokumentují změny, které se za tu dobu v zemědělství udály.

FARMÁŘI VS. OSTATNÍ

Kdo by nechtěl drahou káru? Každý správný znalec a milovník techniky totiž ví, že kvalita stroje se určuje nejen maximální rychlostí „na tacháči“, ale také cenou. A ta bude v tomto souboji rozhodujícím faktorem. **Farmáři se rozhodli hned první souboj vyhrát cenovkou nového kombajnu New Holland**. Ten se dá pořídit za cenu kolem osmi milionů korun. Poráží tak „nefarmáře“, kteří do souboje přihlásili Ferrari California, které se dá pořídit za cenu jen pět milionů. Kombajn navíc nabízí výrazně více praktičností a vyšší posez, který od něho v poslední době kopírují všechny vozy kategorie SUV. Farmáři se tak ujímají vedení 1:0. Už dnes vám můžeme slíbit, že v každém čísle náskok navýší.

(05)

Už přiběh *

LIDI SE NÁPADU S MALINAMI SMÁLI, TEĎ JICH PRODÁ DVĚ TUNY ROČNĚ

TEXT TOMÁŠ SVOBODA | FOTO ARCHIV

Mateřská dovolená rozhodně není nuda. To vám potvrdí každá žena a ani muži proti tomu příliš neprotestují. Důkazem, že toto krásné životní období může být akční i z jiných důvodů, než je „pouze“ péče o děti, budiž příběh maminky – farmářky Jany Hanzlíkové, která na zahradách v Rohově u Opavy už sedmým rokem pěstuje speciální odrůdu malin dovezenou ze Skotska.

Ono se málo ví, že právě v docela tvrdých klimatických podmínkách skotské přírody jsou oblasti, kde se maliny pěstují už více než sto padesát let. V jedné z nich měla možnost jako studentka pracovat i dnešní majitelka malinové farmy či zahrady, jak sama raději říká.

„Byla to malá rodinná farma, kde panovala velice dobrá atmosféra. Farmář byl skvělý člověk, choval se slušně a lidem dobře platil. Tenkrát ještě nebyl pod nadvládou supermarketů, které později bohužel malé farmy převálcovaly,“ vrací se Jana do doby získávání prvních zkušeností ve světě (nejen) malin.

*PŘÍBĚH

TŘI TISÍCE SAZETNIC V DŽÍPU

Sbírání sladkých plodů se jí dodnes pojí s přátelskou a pohodovou atmosférou studentských let. „Do Skotska jsem jezdila devět sezón a hrozně mě to chytlo. Mimo letní sezónu jsem dělala krupiérku, takže jsem se vždycky těšila na léto, že budu venku v přírodě mezi fajn lidmi,“ říká sympatická pěstitelka, pro kterou se určujícím momentem paradoxně stala nepříjemná událost, bankrot oblíbeného farmáře.

„Bylo mi třicet a přemýšlela jsem, co budu po návratu domů dělat. Řekla jsem si, že to zkusím tady. Přivezla jsem si nadvakrát džípem tři tisíce sazenic. Zasadila je, no a teď už je to sedm let, co maliny rostou a mají se tady dobře,“ líčí s úsměvem naše průvodkyně malinovou zahradou. Avšak začátky příliš úsměvné nebyly. Malinová farma v malé obci se šesti sty obyvateli se nezdála být budoucím hitem místních lidí.

MALINY JSOU PLEVEL

„Bylo to těžké. Lidi mě tady moc nepodporovali, smáli se tomu. Říkali, že maliny jsou plevel, tak

co s nimi blbnu. Když pak ale viděli, že na zahradě jsou sazené jako vinice a že to má řád, říkali si: uvidíme,“ popisuje Jana první konfrontaci s názory okolí, které vstřebávala za pochodu během dřiny při zakládání malinové farmy. Učila se metodou pokus – omyl a jen díky vlastní praxi zjišťovala, co vlastně pěstování malin obnáší.

Třeba na podzim se musí prostříhat, aby na jaře mohly začít plodit mladé výhonky. Manuální práce však nebyla v počátcích až tak velkým problémem.

„První dva roky jsem neuhlídala plevel, takže všude bylo takové křoví, že maliny ani nebyly vidět. To byl boj. Dávala jsem na zem krabice, ať přes ně plevel neroste. Pak jsem odjela do Anglie, a tatka farmář mi volal, že krabice mi všude lítají, ať si to přijedu uklidit. Takže začátky byly opravdu zajímavé,“ vzpomíná majitelka malinové farmy.

Když se po třech letech na zahradách, které si pronajímá, objevily první plody, přišla opravdová změna pohledu. Pověst o skvělé kvalitě a chuti jejích malin se rychle rozšířila a pěstování se dostalo do zaběhnutých kolejí.

*PŘÍBĚH

„Teď jsou lidi rádi, že i jejich děti k nám mohou chodit na brigády. Myslím si, že mě podporují, i když nejsem místní,“ věří Jana, která si ještě před mateřskou vyzkoušela, jaké to je provozovat v Opavě obchůdek s regionálními potravinami. Šlo

hlavu i protáhnout tělo po často monotónním režimu v práci.

„Berou to jako odpočinek, proto je samosběr populární. Je u nás klid, pohoda i děti si tady můžou pohrát. Do hodiny si nasbírají pět kilo a jedou

Berou to jako odpočinek. Je tady svatej klid, pohoda i děti si tady můžou pohrát. Do hodiny si nasbírají pět kilo a jedou spokojení domů.

to, ale s prvním dítětem přišlo rozhodnutí věnovat se jen tomu, co sama na sto procent zvládne.

SWEET AND SHORT

Obchod šel stranou, zůstala u pěstování malin, kterým od začátku věřila a fandila. „Věděla jsem, že nejde všechno zvládat, něco bych určitě šidila. Takže jsem si nechala maliny a jsem na mateřské, což si užívám. Jsem vděčná za to, že můžu uniknout z domácí rutiny. Jsem mezi lidmi, kteří jsou fajn. Přijedou si nasbírat, pochválí, což dělá hodně,“ pochvaluje si milovnice malin, kterým nyní běží hlavní sezóna. Sbírají se totiž zhruba v pěti týdnech na přelomu června a července.

„Je to short and sweet. Pak se zahrada vystříhává, na podzim se hnojí a na jaře se navazují nové sazenice,“ dodává Jana. Její sezónní produkce čítá podle odhadu dvě tuny malin, z nichž si většinu posbírají sami zákazníci. Musejí se ovšem nejlépe několik dní předem nahlásit a dát vědět, o jaké množství mají zájem.

SAMOSBĚR JE RELAXACE

V prvních letech však sbírala převážně za „zavřenými dveřmi“. „Přiznávám, že jsem měla strach pustit cizí lidi do zahrady, bála jsem se, že ji poničí. Ale překvapili mě a nechovali se tak. Vážili si toho, že si mohou nasbírat dozrálé maliny, které jsou velké a vypadají i chutnají velmi dobře. Navíc je to šlechtěná odrůda bez trnů,“ jmenuje malinová specialista přednosti samostatného sbírání.

To však zapadá do širšího kontextu současného života, v němž si hlavně lidé z měst rádi odskočí do klidné přírodní zóny, kde si mohou pročistit

spokojení domů,“ popisuje Jana, co láká sběrače, kteří přijíždějí hlavně z nejbližšího okolí, ale dorazili už i návštěvníci z Prahy.

PŘÍJEMNÝ NÁKUP ZKRÁŠLÍ CELÝ ŽIVOT

Kromě prodeje malin na farmě se věnuje jejich sušení, mražení, vyrábí z nich šťávy a marmelády, ale také zásobuje opavský obchod s regionálními potravinami a během sezóny prodává na farmářských trzích. Dříve dodávala maliny do jedné z velkých krajských cukráren, ale jinak je zcela spokojená s tím, jak se jí aktuálně daří.

I když jako správný hospodář přirozeně myslí na to, že pomalu přichází čas zahradu obnovit, což její skotská odrůda po určitých letech potřebuje. Sazenice však stále plodí tak akorát. Představa kvanta malin, které nestačí prodat, pro ni není. Napadlo ji vůbec někdy v minulosti, že by se jednou mohla zabývat právě pěstováním malin?

„Ne, to vůbec. I naši si říkali, co se mi to stalo (směje se). Třináct let jsem cestovala po světě a ne napadlo mě, že se najednou usadím někde s malinami. Asi to je tím, že to mám v sobě. Tatka je farmář a mamka má taky velkou zahradu,“ přibližuje rodinné kořeny Jana, která vždycky měla jasno v tom, že chce dělat to, co ji baví.

Tak by to podle ní měl dělat každý. „Když podnikání dáte srdce a práci, vždy to funguje. Zaměřuju se na kvalitu i zákaznický servis, ať se lidi cítí dobře, což si myslím, že je hodně důležité. Není to jen o tom prodat a vzít si od lidí peníze, ale o vztahu, díky kterému si to užijeme. To vám pak zkrášlí celý den, celý život,“ uzavírá naše setkání v malinové zahradě její čínorodá tvůrkyně.

ZLATÝ KOSÁK PRO ÚZEI

TEXT DOC. PHDR. JAROSLAV VORÁČEK, CSC.,
PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA ČZU V PRAZE

Jazykovou rubriku tentokrát věnujeme úspěchu Ústavu zemědělské ekonomiky a informací. Tým řešitelů z řad zaměstnanců ÚZEI pod vedením doc. Ing. Tomáše Douchy, CSc. totiž získal ocenění v soutěži „Zlatý kosák“ v kategorii „Věda a výzkum“, kterou každoročně vyhlašuje AGROKOMPLEX Národní výstaviště při příležitosti konání „Mezinárodního poľnohospodárského a potravinárskeho veľtrhu“ v Nitře. Ocenění se týkalo publikace, která vznikala v rámci projektu (leden 2014 až prosinec 2016) s názvem Rámcová dohoda o slovensko-česko-maďarsko výzkumné spolupráci (General Agreement for a Slovak-Czech-Hungarian Joint Research Cooperation). Jsme moc rádi, že v rámci časopisu můžeme představit anotaci projektu a její český překlad.

AJ: The collaboration that has led to the publication of this book can be traced back to April 2013, when the Research Institute of Agricultural and Food Economics (VÚEPP) in Bratislava, Slovak Republic, approached the Research Institute of Agricultural Economics (AKI) in Budapest, Hungary, with a view to establishing a programme of bilateral cooperation. The approach was very positively received by AKI, and the idea rapidly developed into a plan for a series of trilateral cooperation activities that also included the Institute of Agricultural Economics and Information (IAEI) in Praha, Czech Republic. Representatives of the three institutes met in Budapest at the end of May, 2013 and agreed to work together to enhance mutual research collaboration in the field of agricultural economics, share information and discuss issues related to agricultural economics in the three countries, and establish a coordination group composed by members of the three research institutes. The cooperation was formalised through the signing, in December 2013, of a trilateral Agreement covering the period 2014-2016 covering the following topics: (a) publication of individual or common papers in the institutes' journals or other journals, and exchange of journals between institutes; (b) exchange of experience via trilateral meetings of specialists; (c) cooperation with other scientific entities and support

for affiliation to international networks or construction of a specific network in the institutes' common field of research interest; (d) applications and participation in common international projects; and (e) participation at international meetings with common research/papers and cooperation in organisation of different international meetings. The three institutes agreed that this would be an excellent way to better disseminate, nationally and internationally, the results of their research work and to open new perspectives to future mutual cooperation. The centrepiece of the programme of cooperation was a trilateral research project entitled "The CAP Impact on the Effectiveness of Use of Agricultural Production Factors and the Economic Efficiency of Agricultural Production and Product Sectors in the Slovak Republic, the Czech Republic and Hungary". The general objective of this project has been: research on rural areas and the agrifood sector by sectoral analysis, country comparisons, identification of positive and negative influences on the rural and agricultural economy, dissemination of research results, and proposals for future policies in the field. Initially intended to cover four topics (implementation of the new Common Agricultural Policy (CAP), agricultural land ownership and related issues, competitiveness and profitability of crop and animal production, and the efficiency of food industry production), further discussion led to eight topics of joint research being agreed.

CZ: Od dubna 2013 lze sledovat spolupráci, která vedla k publikaci této knihy, kdy Výzkumný ústav zemědělství a ekonomiky potravin v Bratislavě (VÚEPP) se obrátil na Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky v Budapešti (AKI) s dotazem na možnost vytvoření programu bilaterální spolupráce. AKI přijal podnět kladně a nápad se rychle vyvinul v plán na řadu trilaterálních aktivit, který také zahrnul ÚZEI v Praze. Představitelé těchto tří institucí se sešli koncem května 2013 v Budapešti a dohodli se na vzájemné spolupráci v oblasti výzkumu zemědělské ekonomiky, na sdílení informací a na diskusi o záležitostech zemědělské ekonomiky v těchto třech zemích, a na vytvoření koordinační skupiny,

složené z pracovníků těchto tří institucí. Spolupráce byla formálně uzavřena v červenci 2013 trojstrannou dohodou na období 2014 - 2016, s tímto zaměřením: (a) publikace individuálních nebo společných referátů v publikacích těchto institucí nebo jinde, a výměna takových publikací, (b) výměna zkušeností na trilaterálních setkáních odborníků, (c) spolupráce s dalšími vědeckými subjekty a vzájemná podpora přijímání do mezinárodních sítí nebo vytvoření specifické sítě v oblastech společného výzkumného zájmu, (d) aplikace a účast ve společných mezinárodních projektech, (e) účast v mezinárodních setkáních se společnými výzkumnými sděleními a spolupráce při organizaci různých mezinárodních setkání. Tři instituce se dohodly, že toto je skvělý způsob, jak lépe šířit na národní i mezinárodní úrovni výsledky jejich výzkumné činnosti a jak otevírat nové perspektivy další vzájemné spolupráce. Ústředním bodem programu spolupráce je trilaterální výzkumný projekt, nazvaný „Dopad SZP na efektivitu využívání faktorů zemědělské výroby a ekonomická účinnost zemědělské výroby a výrobních sektorů ve Slovenské republice, v České republice a v Maďarsku“. Cílem tohoto projektu je: zkoumání venkovských oblastí a zemědělsko-potravinářského komplexu pomocí sektorové analýzy, porovnání jednotlivých zemí, identifikace kladných a záporných vlivů na venkovskou a zemědělskou ekonomiku, šíření výsledků výzkumu a návrhy na budoucí záměry v této oblasti. Zpočátku je záměrem zabývat se čtyřmi oblastmi: implementací Společné zemědělské politiky (SZP), vlastnictvím zemědělské půdy a souvisícími záležitostmi, konkurenceschopností a výnosností rostlinné a živočišné produkce a efektivitou potravinářské výroby. Další diskuse povede k osmi tématům společného výzkumu, o kterých se jedná.

BABÍ LÉTO NA ŠVÝCARSKÉ FARMĚ

TEXT JAN VOLRÁB | FOTO PEXELS.COM

cestování

Existuje mnoho možností, kde strávit studentskou brigádu. Jednou z nejpřírodnějších variant je práce v zahraničí, která přináší kombinaci získání zkušeností, výdělků, porozumění cizím jazykům a kulturám.

Několik let zpátky jsem v kantonu Solothurn na severozápadě Švýcarska zažil krásných 6 týdnů na přelomu léta a podzimu, na které budu dlouho nostalgicky vzpomínat.

Dovolte mi tedy, abych vás stručně provedl mým rendez-vous se švýcarským zemědělstvím, prací v lese a ochutnávání sýra a čokolády.

Zúčastnil jsem se programu Landdienst. Šlo o program, který umožňoval studentům a mládeži z východní Evropy do 26 let poznat život farmářů na švýcarském venkově a zároveň švýcarským farmářům poskytoval finančně nenáročnou pracovní sílu na sezónní práce. Jednalo se o klasický hostitelský pobyt, kdy jsem byl ubytovaný a stravoval se u hostitelské rodiny a zároveň pro ni i pracoval a kromě spánku a nedělí, jsem s ní trávil veškerý čas.

FARMA SE VŠÍM VŠUDY

Po vyřízení všech formalit jsem obdržel poštou dokumenty týkající se mého pobytu na farmě ve Švýcarsku. Jedním z těchto dokumentů byly i údaje o hostitelské rodině, které mi měly naznačit, co mě čeká. Informace o rodině a o farmě byly následující: 4 děti, nadmořská výška 455 m, údolní oblast, obhospodařovaná plocha 25 ha, produkce mléka, produkce masa a rostlinná výroba. Následoval výčet zvířat chovaných na farmě: skot, koně, králíci, kozy, pes a kočka. Po přečtení tohoto dopisu se mi vše zdálo jako idylická romantika a zpětně to tak i mohu ohodnotit.

První den mého pobytu jsem se seznámil se členy rodiny a s farmou. Mladý manželský pár, který za velice krátkou dobu stihl mít čtyři děti od 13 do 6 let, což na švýcarském venkově je spíše standart než něco výjimečného. S nimi na farmě pracoval i farmářův otec, který však bydlel v nedaleké velice staré typické švýcarské usedlosti. To znamená

v prvním patře obytná část a v přízemí maštal, stodola a další hospodářské prostory. Když však převzal farmu jeho syn, vybudoval nové prostory a to klasickou stáj a vedle svůj rodinný domek.

DEN ZA DNEM

Celý pracovní den jsem trávil po boku farmáře. Na farmě vládl pevný a neměnný harmonogram. Pro mě to znamenalo v 5:30 hodin vstávání a práce do 7:00 hodin. Poté snídane a práce s malou přestávkou a svačinou do oběda, který byl v 12:00. Poté od 13:00 hodin práce s více malými přestávkami a svačinami do večere v 18:30 hodin. Svačiny byly mé nejoblíbenější jídla dne. Probíhaly tak, že jsme si našli místo ve stínu pod stromem, kde jsme vybalili sýr z mnoha malých sýráren v okolí, domácí chléb a k tomu pili vodu z okolních studánek, která končila v napajedlech pro dobytek na pastvinách. Nezbytnou součástí přestávky bylo i několik kostiček výborné čokolády.

Ráno a večer jsem pomáhal nakrmit a podojit dobytek. Dojilo se přibližně 40 kusů dobytka pomocí systému DeLaval, ve kterém šlo dojit 4 kusy dobytka na jednou. Každé dojení tak trvalo přibližně hodinu a nadojilo se přibližně 700 litrů mléka. Dobytku se do žlabu připravovala směs sena a siláže. Vše se připravovalo ručně. Seno se naházelo vidlemi a siláž lopatou. Vzhledem k tomu, že dobytek většinu dne trávil na pastvě, připravovalo se jim krmení hlavně z důvodu, aby ochotně procházeli dojícím systémem.

Prvních 14 dní jsem mimo pomoci při dojení a krmní během dne připravoval topivové dřevo na chladnější část roku. Společně s farmářem jsme jeli do lesa, kde již byly připravené špalky a pouze jsme štípačkou napojenou traktor rozštípali na požadovanou velikost. Následující 4 týdny jsem společně s většinou členů rodiny strávil na vyorávacím stroji při sklizni brambor, které tvořili vedle produkce mléka, hlavní zemědělský produkt farmářů v této oblasti. Brambory se přebírali s pověstnou švýcarskou pečlivostí. Pokud byl brambor nezralý, poškozený od vyorávače nebo měl na

sobě jakékoliv sebe kazy, byl určený pro krmení dobytka. Perfektní brambory se každý večer odváželi do výkupu a rovnou odtud putovaly přes zelinářství k zákazníkům. Každý si jistě dovede představit, jak byla tato práce monotónní, zdlohavá a nezajímavá. Nicméně i tato práce patří ke každoroční povinnosti farmáře v kantonu Solothurn. Příjemným rozptýlením při této práci byl pohled na všude přítomný oblouk pohoří Jura, jehož nejvyšší vrcholky přesahují metu 1 700 m.

JEDINEČNÁ ZKUŠENOST

Ostatní práce na farmě kromě péče o dobytek, který měl na starost farmář, si rozdělili zbylí členové rodiny. Farmářova žena se starala o kuchyni, domácnost a o dům a jeho okolí, aby vždy bylo co

jíst, co čistého na sebe a dům jako z pohlednice. Děti se společně staraly o králíky, slepice a kozy. Peníze, které si prodejem králíků, vajíček a kůzlat vydělali, jim rodiče nechávali. Je to jistě skvělý způsob, jak vést děti k pracovitosti, zodpovědnosti, vztahu k přírodě a také vztahům k financím.

Samozřejmě, že vzpomínám hlavně jen na to dobré, ale i během toho pobytu jsem měl několikrát chvíli, kdy mě ranní vstávání, nekonečná fyzická práce a neustálá přítomnost v cizí rodině vyčerpávali a měl jsem chuť odjet. Tento pobyt mě však mnohému naučil, a to zejména to, že Švýcarsko je země, kde mají lidé obrovský respekt vůči přírodě a z toho pramenící respekt vůči druhým lidem a v neposlední řadě i respekt vůči práci svých předků, kterou dnes vykonávají oni.

Veřejná kultura

TEXT REDAKCE

do 30. 9.

KRAJINAMI 1936—2016
Každý víkend do konce září. Výstava fotografií zemědělské krajiny

Galerie Thayan, Státní zámek nad Dyjí

19. 9.

KONFERENCE ZEMĚDĚLSKÉHO SVAZU ČR
Téma: Význam mléčných odbytových druvžstev
www.zscr.cz

Top hotel Praha

22. 9.

DEN ZEMĚDĚLCE A VENKOVA PÍSEK
www.szespisek.cz

Školní statek písecké zemědělské školy v Dobešicích

24. 9.

VYCHÁZKA DO VOKOVICKÝCH SADŮ
Komentovaná vycházka představí sady na Praze 6.
www.prazskestromy.cz

Praha 6 — Vokovice

3. 10.

FLORISTICKÁ SOUTĚŽ
23. národní výstava tradičních řemesel, veletrh odborných škol a učilišť

Výstaviště Lysá nad Labem

4. 9. — 6. 10.

KONĚ
K 50. výročí založení Státní veterinární správy uspořádali zaměstnanci Knihovny Antonína Švehly z UZEI výstavu výtvarných děl, užitečných předmětů, nástrojů a pomůcek spojených s koňmi. Hlavním lákadlem jsou díla českých mistrů animalistů 20. století: Emila Kotrby, Jana Pistoriuse a Ludvíka Vacátka. Vstup volný.
www.knihovnasvehly.cz

Knihovna Antonína Švehly, Praha

28. 9. — 1. 10.

FLORIA PODZIM
Výstava cibulovin, kaktusů a drobného domácího zvířectva

Výstaviště Floria Kroměříž

→ KALENDÁŘ

4. — 6. 10.

SOMMET DE L'ELEVAGE
Největší evropský veletrh chovatelství

Clermont-Ferrand, Francie

5. — 8. 10.

FOR GASTRO & HOTEL
7. mezinárodní veletrh hotelového a restauračního zařízení, a gastronomie

PVA EXPO Praha

5. — 8. 10.

NÁŠ CHOV 2017
22. ročník národní výstavy hospodářských zvířat

Výstaviště Lysá nad Labem

5. — 8. 10.

ZEMĚDĚLEC PODZIM 2017
47. pokračování oblíbené prodejní výstavy

Výstaviště Lysá nad Labem

11. — 12. 10

KOPIDLENSKÝ KVÍTEK 2017

Mistrovství České republiky v zahradnickém oboru. Kopidlenský kvítek je mezinárodní soutěž žáků středních zahradnických škol spojená s přírodovědnými soutěžemi žáků základních škol, která vrcholí velkou zahradnickou prodejní výstavou s doprovodným programem.
www.zahradnicka-skola-kopidlno.cz

Střední zahradnická škola Kopidlno

7. — 10. 10.

BIOSTYL
10. ročník veletrhu zdravé výživy, ekologie a zdravého životního stylu

Incheba, Bratislava, Slovensko

5. — 8. 10.

FLORA OLOMOUC PODZIM 2017
Tradiční podzimní přehlídka ovoce a zeleniny

Výstaviště Flora Olomouc

12. — 15. 10.

HOBBY PODZIM
Podzimní trhy

Výstaviště České Budějovice

13. — 14. 10.

JAHRADA 2017
8. ročník výstavy ovocia, potrieb pre záhradkárov a včelárov a farmárskych produktov

Expo Center Trenčín

19. — 22. 10.

SVĚT ORCHIDEEJÍ
Mezinárodní výstava orchidejí

PVA EXPO PRAHA, Letňany

21. 10.

SLAVNOSTI PLODŮ 2017 KRTELY
Tradiční Ovocnářský jarmark

Krtely

aktivity

ERASMUS + A ODBORNÁ PRAXE V ITÁLII

TEXT A FOTO ING. JOSEF MAROUŠEK, VEDOUcí ZAHRAŇIČNÍ PRAXE, VOŠ A SZEŠ TÁBOR

V rámci projektu Erasmus + měli žáci zemědělské školy v Táboře možnost zúčastnit se dvou turnusů praxí na Ekofarmě Agriturismo Fattoria Biologica Patrice u města Spoleta. Ekofarma o výměře 42 ha slouží jako školící a praktické středisko mladých ekozemědělců. Každoročně farma organizuje několik turnusů praxe pro studenty z Itálie i Evropy. Na základě absolvování

praxe na farmě jsou její majitelé oprávněni udělovat studentům evropskou certifikaci ekologického zemědělství.

Součástí ekovýroby je i prodej olivového oleje, ekologického chleba, skopového a vepřového masa. Přínosem pro farmu je v současnosti velký zájem o agroturistiku. Ubytovací prostory se do budoucna budou rozšiřovat.

Majitelé farmy investují do nového školícího střediska hotelového typu, nakupují nové stroje, staví skladové prostory. Maximálně jsou využívány evropské dotace.

ROSTLINNÁ EKOLOGICKÁ VÝROBA FARMY

Osevní postup biofarmy je velmi jednoduchý. Pěstuje se speciální odrůda ozimé pšenice vhodná

pro ekologické zemědělství. Setí pšenice je poměrně pozdě, až začátkem listopadu. Sklizeň je již v červnu a po ní následuje setí bobu, jako mezplodiny. Půda je mezplodinou chráněna před nadměrným výparem. Zastínění půdy potlačuje růst plevelů a kořeny zanechají v půdě potřebný dusík. Mezplodina je na podzim mulčována a následuje opět setí ozimé pšenice. Součástí osevního postupu je pěstování vojtěšky seté. Je využívána na tři užitkové roky, a po ní opět následuje pšenice ozimá. Jednoduchý osevní postup má výborný odplevelující, protierozní, hnojařský a výparu vody zabraňující účinek.

Na 7 ha jsou pěstovány olivy na olej. Naši studenti dělali v 1. turnusu jejich řez. Cílem bylo zajistit prosvětlení korun. Vyřezané větve byly následně svázané a dopraveny k budově, kde byla pec na pečení chleba. Dřevo při pálení zajistilo aromatickou příchut chleba. Byli jsme seznámeni s tím, že olivy pro olej jsou v Itálii pěstovány jen ve třech regionech a nejkvalitnější odrůdou je Mariola, která byla pěstována na farmě. Olivы pěstované na jih od Říma jsou jen pro konzervárny.

Farma zpracovává své vlastní zrna pšenice. Studenti čistili zrna před mletím a následně vyráběli i mouku. Mouku děvčata využily při výrobě ekologického chleba. Studenti ukázkově poznali celý technologický proces výroby chleba. Finální výrobek jsme jedli každý den, ale celá produkce byla odvážena do bioobchodů nebo k určitým zákazníkům. Cena 5 € za 1

bochník. Denní produkce 20 - 40 bochníků.

Studenti poznali princip výroby olivového oleje. Farma vyrobí cca 2000 l oleje za rok. Cena 1 litru je 10 €. Olivы jsou sklizeny ručně. Zásady pro uskladnění a výrobu: olivový olej nesmí přijít na světlo, nesmí mít velký kontakt se vzduchem a nesmí se zahřát. Kvalitní olivový olej je základ italské kuchyně. Ta například nepoužívá máslo, místo něj se na chleba nakape olivový olej.

ŽIVOČIŠNÁ EKOLOGICKÁ VÝROBA FARMY

Živočišná výroba je okrajovou záležitostí. Na farmě se chová cca 20 ovcí, 2 koně, 1 kráva masného plemene a příležitostně 2 - 3 prasata, která až při hmotnosti 160 kg jsou porážena pro následnou výrobu speciální italské šunky prosciutto. Viděli jsme přípravu „prošuta“ a seznámili se s technologií výroby. Celé kýty prasat se pořádně nasolí (0,5 cm vrstva soli) a dají se do velké lednice na 6 týdnů. Po té se sůl očistí a na 1 rok se kýty zavěsí a suší na dobře větratelném místě.

Chov zvířat pomáhá zajistit potřebný počet dobytčích jednotek na vyplácení dotací a také sklídit těžko dostupné travní porosty. Je zde vysoce ceněn i hnůj od ovcí, který je šetrným způsobem aplikován pod olivy.

Zvířata jsou kromě letní pasivy celoročně krmena senážovou vojtěškou.

NA ZÁVĚR

Manželé Niclasovi zajistili i návštěvu okolních farem. Viděli

jsme vinice a farmu vyrábějící své specifické víno, farmu pro chov prasat na výrobu šunky prosciutto, mléčnou farmu vyrábějící sýry. Zajímavá byla návštěva mladého farmáře specializujícího se na mechanizační služby pro zemědělce.

Žáci měli možnost na farmě dát dohromady nově koupený podmítač. Italští zemědělci mají průměrnou velikost farem 7 ha. Bez evropských dotací si nedovedou představit hospodařit. Mladí začínající zemědělci získávají dotaci 60 000 €.

Součástí pobytu bylo i poznání italské kuchyně. Studenti byli formou služeb zapojeni do přípravy jídel pro ostatní kolegy. Připravovali těstoviny, saláty, pizzy, kvalitní sýry.

Navštívili jsme hlavní město Řím, Vatikán a samozřejmě města v regionu Umbrie tj. Spoleto, Perugia, Terni, Assisi. Druhý turnus studentů navštívili i přímořské středisko San Benedetto del Tronto.

Praxe v Itálii byla přínosem pro všechny, jak po stránce odborné, tak po stránce organizační, poznávací a společenské. Poznali jsme život italských farmářů, kteří mají obdobné problémy jako naši zemědělci. Ti co dovedou dotáhnout svoji výrobu, až do finálního výrobku jsou na tom nejlépe.

Manželé Niclasovi mají možnost srovnávat pracovitost, chování a nasazení jednotlivých kurzů na farmě. Naši studenti byli v obou kurzech hodnoceni výborně. Samotní studenti byli také spokojeni a mají na co vzpomínat.

ÚSPĚŠNÉ POLNÍ DNY SÓJA 2017

TEXT A FOTO ING. HANA HONSOVÁ, PH. D.

Sója luštinatá se v Česku pěstovala už před mnoha desetiletími, ale pak na čas téměř upadla v zapomnění. Renesanci tato plodina zažila s nástupem nových výkonnějších odrůd před téměř dvěma desetiletími. Mnozí naši pěstitelé mají se sójou dobré zkušenosti a jiní se tuto plodinu učí pěstovat.

V posledním období v ČR stoupá zájem o luskoviny včetně sóji díky povinnému ozelenění pro získání dotace. Plocha sóji luštinaté se u nás v minulých třech letech pohybuje zhruba mezi deseti až patnácti tisíci hektary.

Česká produkce sóji disponuje mnohými přednostmi. Především se nejedná o geneticky upravený materiál, což je velkým kladem v době, kdy EU plánuje omezit dovoz geneticky modifikovaných odrůd sóji ze zámoří.

Nadto naše sója není poškozena přepravou, a tak vykazuje lepší zdravotní stav a tím i kvalitu. Ve vhodných oblastech ČR se při odpovídající agrotechnice dosahuje vysoké biologické hodnoty semen.

Sójové boby mají mnohostranné použití. Uplatňují se ve výživě lidí i zvířat. Dají se také využít v průmyslu potravinářském, krmivářském, chemickém, farmaceutickém nebo kosmetickém.

Pro zemědělský podnik nachází sója uplatnění v krmných směsích, má význam jako tržní plodina, přerušovač obilných sledů a zlepšující plodina v osevním postupu. Pěstování sóji příznivě ovlivňuje úrodnost půdy.

TŘI POLNÍ DNY

Jako každoročně, tak i letos, proběhly koncem srpna polní dny Sója 2017 na třech lokalitách České republiky – ve Skaličce na Přerovsku, ve Sloví u Nymburka a ve Studeněvsi na Kladensku. Příchozí si vyslechli odborné přednášky hlavního organizátora akcí Ing. Přemysla Štrance, Ph.D. Program stejně jako v minulých letech také obohatil Ing. Pavel Procházka, Ph.D., z České zemědělské univerzity v Praze. Po přednáškách následovala prohlídka poloprovozních pokusů se sójou luštinatou.

Na poli poskytl odborný výklad Ing. Štrance za doplnění zástupců zúčastněných firem. V poloprovozních pokusech se ověřuje vhodnost vybraných odrůd pro pěstování v klimatických podmínkách ČR.

VHODNÉ ODRŮDY

Do poloprovozních pokusů se zařazují odrůdy sóji o různé ranosti. V letošním roce se jednalo o již ověřené odrůdy Merlin, Amandine, Cordoba, Amadea, SY Eliot, SY Livius, ES Mentor, nebo Viola. K novinkám patřily Bettina, ES Commandor, Tourmaline, Galice, Tourtatis či Antonia.

Nové odrůdy sóji vyšlechtěné pro podmínky severních oblastí USA, Kanady a západní Evropy lze pěstovat ve vhodných, tedy teplejších oblastech ČR. Tyto odrůdy jsou zpravidla relativně chladuvzdorné a fotoperiodicky méně vyhraněné. Zachovávají si však

vysoké nároky na vláhu. Pro sóju jsou vhodné oblasti s bohatšími a rovnoměrněji rozdělenými srážkami v průběhu vegetace.

ODPLEVENÍ A PODPORA RŮSTU

V dalších pokusech se porovnávaly rozmanité herbicidní kombinace, z nichž ale u nás není většina povolena. Nejhorší variantu představuje pěstování sóji bez herbicidních ošetření. Plevel rostliny sóji silně potlačují. Prvořadý význam má preemergentní ošetření.

V pokusech se dlouhodobě ukazuje, že při pěstování sóji lze s úspěchem využít prostředky se stimulačním účinkem. V letošním roce se na všech třech lokalitách ověřovala ošetření přípravky fungujícími jako stimulanty růstu Lignohumát Max, Phytocare, Lexin,

Lexenzym a Litofo Active. Růstové stimulanty se podílejí na udržení vyššího počtu rostlin, na vyrovnanosti porostu a jeho zapojení. Přípravky se stimulačním účinkem podporují tvorbu hlízkových bakterií na kořenech. Také se po aplikaci zvyšuje počet lusků na rostlinách. Následně kvalitnější porost poskytne vyšší výnos než bez ošetření stimulanty. Při použití stimulačních přípravků také klesají sklizňové ztráty, protože většinou dochází ke zvýšení výšky nasazení prvního luku od povrchu půdy.

ZVLÁDNOUT TECHNOLOGII PĚSTOVÁNÍ

Pro dosažení ekonomicky efektivních výnosů sóji je třeba dobře zvládnout její pěstební technologii. V první řadě záleží na výběru vhodných odrůd

i pěstebních ploch a optimální době a způsobu založení porostů. Nemalý význam má regulace výskytu plevelů související s vhodným používáním herbicidů. Sklízet by se mělo odpovídajícím způsobem zaručujícím co nejnižší ztráty.

Mnohé zemědělské podniky mají s pěstováním sóji dobré zkušenosti. Ing. Štranc vyzdvihl význam sóji především z hlediska její vysoké předplodinové hodnoty v osevním postupu. Mnohé podniky, kde tuto plodinu pěstují, potvrdily významné zvýšení výnosů následně plodiny.

V minulosti například v Humburkách na Královéhradecku sója pěstovaná po sobě dala druhým rokem téměř o půl tuny vyšší hektarový výnos. Při pěstování ozimé pšenice po předplodině sóje ve Slavětíně na Lounsku stoupl výnos o téměř dvě tuny na hektar v porovnání s pěstováním po jarním ječmene. Ve Studeněvsi sója za období více než deseti let zvyšovala výnos ozimé pšenice průměrně o jednu tunu na hektar.

Sóje vyhovují zejména chladnější oblasti s dostatkem srážek rovnoměrně rozdělených během celého vegetačního období. Při zpracování půdy je třeba dbát na udržení vláhy v půdě a na kvalitní urovnání povrchu pole pro usnadnění sklizně. Je možno využít tradiční technologii s orbou i různé minimalizační technologie.

ŠKOLNÍ EKOLOGICKÁ ZAHRADA PODĚBRADY

TEXT A FOTO ING. MICHAELA ZNAMÍNKOVÁ, SZEŠ A SOŠ PODĚBRADY

O otevření školní ekologické zahrady zemědělské školy jsme informovali již v minulých číslech časopisu. Při jejím budování jsme počítali s využitím prostorů pro výuku našich žáků, ale také pro vzdělávání ostatních skupin včetně veřejnosti. V současné době se zahrada stále rozvíjí a umožňuje nám realizaci mnoha projektů.

ZAHRADA VZDĚLÁVÁ A INFORMUJE

Projekt Zahrada vzdělává a informuje řeší problematiku současné situace v zemědělství a ve společnosti. Někteří lidé si neuvědomují původ produktů, které konzumují a oblékají, téměř nevidí vztah mezi potravinou a zemědělstvím a neznají, jak velký význam má půda a její ochrana v současné době. Chceme tedy zvýšit povědomí o významu zemědělství, potažmo principů ekologického zemědělství a zpracování produktů.

Díky projektu chceme podpořit uvědomělost vztahu půdy a konzumace potravy a vztahu konzumace zdravých potravin a zdraví lidí a celé společnosti.

Ve všech aktivitách je základním prvkem nenásilné vzdělávání formou zážitkové pedagogiky, snažíme se o propojení všech generací v průběhu osvěty i vzdělávání, nenásilnou formou vedeme cílové skupiny k opětovnému

získávání dovedností se zapojením prvků polytechnické výchovy. Již klasicky připravujeme zahradě oblíbené Dny země a zvířat, které navštěvují stovky dětí ze ZŠ a MŠ.

Díky tomuto projektu jsme měli možnost vrátit do školy včely a včelařský kroužek. Připravujeme oblíbené příměstské tábory pro žáky ZŠ, ve kterých se seznamují s chovem včel, hospodářských zvířat, připravují si oběd z produktů zahrady a podobně. Pro žáky naší školy a pro veřejnost byly připraveny semináře například na téma ekologické zemědělství či kompostování. Aktuálně finišuje výstavba pece na chleba. Ta bude oficiálně zprovozněna na Zahradním festivalu

díkovzdání 22.9.2017. Na něm představíme všem žákům i veřejnosti školní ekologickou zahradu. Na programu je zpracování výrobků ze zahrady ve spolupráci s hotelovou školou a odborným kuchařským učilištěm v Poděbradech. Máme připravený i bohatý doprovodný program. Všichni jste srdečně zváni. Tento projekt

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

je realizován díky finanční podpoře Ministerstva zemědělství a jeho kulturní část podporuje Město Poděbrady.

PROJEKT ERASMUS +

Dalším projektem je mezinárodní projekt Erasmus +, Organic food production in schools for sustainability and healthy future generations. Naše škola zajišťuje koordinaci tohoto projektu a naši partneři jsou: Mehmetcik Anadolu Lisesi – Corum (Turkey), Boronova Suphi Koyuncuoglu Anadolu Lisesi – Izmir (Turkey), Scoala Gimnaziala Valisoara – Valisoara (Romania), NTI Gymnasiet Umea – Umea (Sweden).

V současné industrializované společnosti chceme poukázat na význam ekologického a trvale udržitelného zemědělství pro zdraví naší i následující populace. Partnerské školy nejsou zaměřené na zemědělské vzdělání, a proto je velkým přínosem seznámit účastníky projektu i širokou veřejnost s možnostmi kvalitní produkce potravin. I pro naše žáky je mnohdy velmi přínosné seznámit se s jiným pohledem na zemědělství a produkci potravin.

V tomto projektu si každá partnerská škola založila v prostoru školy zeleninovou zahradu.

Na školních zahradách všech partnerských škol jsou pěstovány plodiny, s cílem vysvětlit žákům a veřejnosti odkud pochází jejich jídlo a jak mohou ovlivnit jeho kvalitu. Seznámí se s možnostmi ošetřování rostlin bez pesticidů, objeví, k čemu slouží motyka nebo třeba rýč. Produkty

vypěstované v zahradě jsme nabídli do školní jídelny a zajistili tak zpestření jídelníčku formou zeleninových salátů a bylin.

Projektový tým složený z žáků a zaměstnanců školy se postupně seznamuje s možnostmi, výhodami i úskalími ekologického pěstování plodin. Navštěvuje ekofarmy a diskutuje s odborníky. Velmi zajímavá byla mobilita v tureckém Izmiru. Tamní škola je lyceum se zaměřením na jazyky a zahradu s okurkami, rajčaty, lilky a paprikami si vzali na starost učitelé turečtiny. Navštívili jsme zde i ekofarmy, vysokou školu zemědělskou a výzkumný ústav zemědělský. Vše na vysoké odborné úrovni. U tureckých kolegů je vidět velké nadšení, s jakým se do projektu zapojili. Na přelomu září a října nás čeká ještě výjezd do Rumunska, tamní gymnázium se podle fotografií do projektu zapojilo také s velkou vervou. Partneři ze Švédska pojalí projekt po svém a založili indoorovou zahrádku. Příští rok na jaře se všichni sejdeme u nás v Poděbradech, kde proběhne velká výstava a zhodnocení projektu.

Kdo se o ekologickou zahradu stará? V průběhu školního roku jsou to zejména žáci prvního ročníku oboru agropodnikání v předmětu praxe. Pod vedením Ing. Pavla Znamínka zde o prázdninách pracují žáci, kteří se dobrovolně rozhodli se zahradou pomáhat. Pomáhají se setím, pleťím, okopáváním, ale i se stavbou pece. Nadšeného, samostatného a pracovitého zahradníka stále hledáme.

aktivita

Z JEDNÁNÍ VÝKONNÉHO VÝBORU ASOCIACE

TEXT A FOTO ING. ALENA KRAJÍČKOVÁ

Výkonný výbor Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru, z. s. se sídlem Školní 764, Humpolec se sešel ke svému poslednímu zasedání v právě končícím školním roce (7. června 2017). Hostitelem členů Asociace se protentokrát stal Ústav zemědělské ekonomiky a informací Praha.

V Modrém salonku – po zahájení předsedou Asociace a ředitelem České zemědělské akademie v Humpolci Mgr. Otakarem Březinou – přivítal všechny přítomné ředitel **ÚZEI Praha Ing. Štěpán Kala**, který zároveň ocenil důležitou součinnost při řešení problematiky zemědělského školství.

Kromě ředitelů příslušných středních škol a hostitelů se jednání zúčastnili zástupci z Národního ústavu pro vzdělávání (NÚV Praha), z agrární komory, z ministerstva zemědělství a z Institutu vzdělávání a poradenství České zemědělské univerzity (IVP ČZU Praha). Opět se jednalo o pravidelné hosty, kteří se zemědělskými školami dlouhodobě spolupracují.

Ing. Zorka Husová — NÚV Praha Ministerstvo školství schválilo materiál RVP (**Rámcové vzdělávací programy**) a pracovníky Národního ústavu pro vzdělávání teď čeká nelehký úkol. Do konce příštího roku je nutno aktualizovat všech 291 RVP pro odborné vzdělávání. Původně předpokládali rozdělení revize a aktualizace do několika vln v průběhu několika let. Realita je taková, v 1. fázi (do listopadu 2017) bude v rámci aktualizace odborných obsahů upravena matematika a cizí jazyk. Další části všeobecného vzdělávání přijdou na pořad až v příštím roce. V aktualizaci tedy půjde hlavně o obsah odborných částí. Je i snaha o zjednodušení příslušného dokumentu, o jeho větší přehlednost a vstřícnost k uživatelům. Tato první fáze (aktualizace odborných obsahů) bude rozdělena do tří vln během roku a půl.

Od roku 2019 by mělo dojít ke skutečné revizi. Princip bude spočívat v hledání společného odborného základu, je i požadavek na snížení počtu oborů.

Při schvalování aktualizace chce NÚV spolupracovat se školami (osloví je za účelem vytvoření menších pracovních skupin).

K matematice – předpokládaná maturitní zkouška z matematiky trápí nejenom zemědělce. Netýká se pouze úrovně M, ale i úrovně L a H. Je potřeba navýšit hodinovou dotaci u oborů H (obor s vyučením). Probíhá ještě diskuze v terénu.

Reforma financování by měla být platná od 1. ledna 2019.

Od května 2017 byl zahájen projekt z **OP3V – Modernizace odborného vzdělávání** (MOV). Je zaměřen na úroveň školních vzdělávacích programů, má 9 aktivit a zabývá se modernizací v oblasti všeobecného a odborného vzdělávání. Akcentuje se např. i aktivita zaměřená na spolupráci škol a firem. Všechno by mělo probíhat v informačním systému a umožní tak dobré napojení škol. Na portálu budou přístupné všechny materiály a výstupy.

Zde se opět počítá se s účastí škol – jsou vybrané obory a skupiny oborů (pět našich), kterých by se spolupráce týkala. Na spolupráci jsou vyčleněny i finanční prostředky.

K Národní soustavě kvalifikací (NSK) – u skupiny oborů 41–43 (zemědělské, lesnické, veterinární) je schváleno 129 profesních kvalifikací, je 280

V čase mezi jednáním bylo možné blíže poznat interiéry a vystavené exponáty v Knihovně Antonína Švehly.

autorizovaných osob, uskutečnilo se 2537 zkoušek. Probíhá jednání sektorových rad – dojde k revizi 28 profesních kvalifikací, z oblasti zemědělství (10), lesnictví (12), vodního hospodářství a životního prostředí (6); 16–18 revizí se bude týkat potravinářství. Nadále se průběžně uskutečňují revize v rámci udržitelnosti projektu NSK. Budou se vytvářet i nové profesní kvalifikace.

Nová závěrečná zkouška (NZZ) – probíhají dokončovací práce na databance úloh pro obory opravář zemědělských strojů a zahradnické práce, v příštím roce se předpokládá konání zkoušky elektronickou formou i v těchto oborech.

Ing. Ondřej Brožka — MZe Praha Podal informace ohledně **podpory Center odborné přípravy** (COP). Podpora je poskytována na modernizaci a vybavení COP učebními pomůckami, které

žákům umožní osvojit si základní odborné dovednosti nezbytné pro výkon budoucího povolání. Účelem podpory je tedy zvýšení kvality odborného vzdělávání. Školy mohou podávat žádosti po oficiálním zveřejnění výzvy. Oproti loňskému

seminář pro ředitele cvičných škol, koordinátory pedagogické praxe, cvičné učitele a absolventy IVP. Uskuteční se ve dnech 21. a 22. 9. 2017 na IVP ČZU v Praze-Malé Chuchli (cvičné školy obdrží pozvánky s podrobným programem).

Dlouze se diskutovalo o podobě přijímacího řízení. Ředitelé by uvítali zrušení dvou termínů zkoušek a zavedení pouze jednoho.

roku je v podání žádosti jeden podstatný rozdíl – školy neobdrží rozhodnutí na konkrétní částku, kterou vysoutěží, ale do konce srpna dostanou rozhodnutí s uvedenou maximální částkou dotace (což je 1,66 milionů) a až následně v průběhu listopadu a prosince školy zadají údaje k proplacení a uvedenou (skutečnou) částku dostanou.

Ing. Emil Kříž, Ph.D. — IVP ČZU Praha Poděkoval vedení středních odborným škol za spolupráci při organizaci **náslechové pedagogické praxe** studentů 2. ročníku bakalářského studijního programu Učitelství praktického vyučování. Praxe se uskutečnila od 27. 3. do 12. 5. 2017 a zúčastnilo se jí 42 studentů Institutu vzdělávání a poradenství. Dále informoval o **státních bakalářských zkouškách**. Zkoušky na IVP ČZU v Praze-Malé Chuchli probíhaly v období od 29. 5. do 2. 6. 2017, 40 studentů Učitelství praktického vyučování 3. ročníků a 11 studentů Učitelství odborných předmětů 3. ročníku složilo úspěšně státní bakalářské zkoušky. Slavnostní promoce se konala 14. 6. 2017 v aule České zemědělské univerzity v Praze-Suchdole.

Přijímací zkoušky pro nové studenty se uskutečnily 12. a 13. 6. 2017 na IVP ČZU v Praze-Malé Chuchli.

Na České zemědělské univerzitě v Praze-Suchdole se 10. 6. 2017 už podruhé konala **Zahradní slavnost** absolventů, zaměstnanců a přátel školy. Vítání byli i ředitelé a učitelé středních škol a jejich žáci.

Závěrem Ing. Kříž pozval všechny přítomné na pravidelný odborný metodicko-didaktický

Bc. Jana Suková — ÚZEI Praha Zastupuje pravidelně na jednáních Ústav zemědělské ekonomiky a informací Praha, aby informovala o nabídce svého pracoviště školám a o spolupráci s Asociací. Co už se uskutečnilo a co se chystá?

Koncem školního roku (21. a 22. 6. 2017) se uskutečnil na Mendelově univerzitě v Brně a na farmách v okolí Šardic dvoudenní **seminář na téma Moderní zemědělství** – transfer nových poznatků z vědy a výzkumu do výuky středních odborných škol. Účastníci vzdělávací akce obdrželi osvědčení.

ÚZEI nabízí možnost přihlásit se ke **studiu e-learningových modulů**, které mohou pedagogové využít ke svému vzdělávání nebo při výuce. Zájemcům bude zřízen přístup. Všechny e-learningové moduly jsou zpracovány odborníky z univerzit nebo výzkumných ústavů, v letošním roce chystají rozšíření modulů o tři nové.

Na 14. září 2017 připravují ve spolupráci s IVP ČZU Praha kurz – **Posilování pedagogických kompetencí lektorů**. Kurz je určen těm, kteří se chtějí stát garanty vzdělávacích subjektů pro potřeby vzdělávání Programu rozvoje venkova (opatření Předávání znalostí a informační akce).

Na říjen je naplánováno každoroční **školení pro lektory kurzů** u subjektů pověřených ministerstvem zemědělství pro další vzdělávání v oblasti získávání odborné způsobilosti v ochraně rostlin.

Závěrem Bc. Suková poděkovala školám za **zaslání protokolů** o závěrečné zkoušce a hodnocení z kurzu pro výkon obecných zemědělských činností.

Stále platí nabídka školám – možnost vyvěsit na webové stránky Asociace informace ze škol.

Mgr. Pavel Sládek, Ph.D. — ÚZEI Praha Informoval o **soutěži v časopisu Zemědělská škola** a o **jednání redakční rady časopisu Zemědělská škola**, které se uskutečnilo dopoledne před jednáním Výkonného výboru Asociace. Na programu jednání bylo mj.: zpřístupnění časopisu na mobilních telefonech a tabletech, spolupráce s muzei, zařazování článků o Erasmu+, téma Farming 4.0, prezentace trhu práce – prostor pro zaměstnavatele, větší prostor pro akce škol a sdílení informací ze škol, příprava speciálního čísla časopisu pro základní školy, aktuálnost článků, prezentace center odborné přípravy, příklady dobré praxe z oblasti středního zemědělského školství.

Ing. Jaroslava Nekvasilová — AK ČR Navázala na informace Ing. Husové k **Národní soustavě kvalifikací**. Byla zahájena činnost na čtyřletém projektu (vybrání realizátoři) podporujícím NSK. Uskuteční se především revize existujících profesních kvalifikací, a proto vítají připomínky ze škol k již vytvořenému nebo náměty na nové profesní kvalifikace.

Po vystoupení hostů pokračoval program kontroly úkolů z minulého jednání Výkonného výboru Asociace (30. 3. 2017, Lomnice nad Popelkou).

Mgr. Otakar Březina otevíral jednotlivé body a probíhala diskuze.

Dopis ministryni školství (stanovisko Asociace k povinné maturitní zkoušce z matematiky) – bylo navrženo vyčkat s vyjádřením do vyřešení situace na ministerstvu školství. Učitelské noviny jsou ochotny zveřejnit obsáhlejší text se stanoviskem AK ČR, MZe a dalších institucí a úřadů k maturitě z matematiky.

Novela nařízení vlády a **novela zákona o pedagogických pracovnících** – nebylo schváleno.

Financování nepedagogických pracovníků – dopracovávají se parametry. Zajímavý jednodušší model zpracovala Mgr. Ing. Jana Porvichová, Ph.D., ředitelka Střední školy umělecké a řemeslné Praha (ukázal ale velkou potřebu nepedagogických pracovníků). Počítá se s navýšením postů nepedagogických pracovníků o asi 30 % s rozložením do

tří let. U našich škol je nutné zohlednit všechna pracoviště (např. i školní hospodářství) a zařadit jako odloučená pracoviště.

Nový model financování škol (dle optimální naplněnosti třídy) určí tzv. **PHmax** (maximální rozsah vzdělávání na dané škole). Parametry se dopracovávají, u specializovaných pozic nepanuje shoda (je snaha senátu některé zrušit či posílit, ministerstvo školství má jiné návrhy specializovaných pozic).

Kariérní řád – měl by začít fungovat od 1. 9. 2017. Znamenalo by to zařazení všech pedagogů, kteří působí více než dva roky na škole, do II. kariérního stupně.

Z jednání NR CZESHA (Národní rada Unie školských asociací)

CZESHA i naše Asociace zamítají výzvu Radka Sárköziho (školské odbory) k podpoře vzniku **Pedagogické komory**. Nevidí důvod k jejímu vzniku, považují ji za nadbytečnou, naši problematiku dostatečně upravuje legislativa.

Dlouze se diskutovalo o podobě **přijímacího řízení**. Ředitelé by uvítali zrušení dvou termínů přijímacích zkoušek a zavedení pouze jednoho. Výsledkem konzultace o této otázce s ředitelem CERMAT (Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání) Ing. Jiřím Zíkou je nutnost zavedení testování žáků 9. tříd základních škol.

Na závěr jednání informovala **tajemnice Asociace Libuše Zachová** o členské základně, o finančních příspěvcích na odborné soutěže škol.

Podrobnosti najdete na webových stránkách Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru – www.asven.cz

Termín příštího jednání Výkonného výboru Asociace je předběžně stanoven na středu 4. 10. 2017 od 13 hodin v budově Vyšší odborné školy a Střední zemědělské školy Tábor.

Knihovna Antonína Švehly připravila pro účastníky jednání prohlídku svých jinak nepřístupných skladových prostor s odborným výkladem, a to o historii a současných nabídkách knihovny. Zájemci zhlédli ukázkou map z fondu knihovny, ukázkou překrásných historických tisků i jedinečný 7dílný atlas „Od bylin až po stromy napříč přírodou“ ilustrovaný a psaný paní RNDr. Květuší Stránskou. Návštěva stála skutečně zato!

CÍLENÝ TRANSFER VÝSLEDKŮ VÝZKUMU

TEXT ING. HANA URBANCOVÁ, PH.D. FOTO: ČAZV

Česká akademie zemědělských věd (dále ČAZV) v posledních dvou měsících zaznamenala několik změn ve vedení. Na konci července byl zvolen nový předseda ČAZV, kterým se stal **RNDr. Jan Nedělník, Ph.D.**, ředitel Výzkumného ústavu pícninářského, spol. s r. o. Z krátkodobého i dlouhodobého horizontu je jeho záměrem klást důraz na prezentaci ČAZV široké veřejnosti; zintenzivnit spolupráce s Ministerstvem zemědělství při formulování strategických cílů, a to jak v obecné rovině priorit, tak v rovině odborné. Dále přilákat mladší kolegy do jednotlivých odborů; zvýšit spolupráci s praxí a v neposlední řadě vytvářet lepší podmínky pro práci redakčního týmu, jenž se stará o kontinuální vydávání 11 mezinárodně uznávaných vědeckých časopisů (více informací na www.agriculturejournals.cz).

K 1. 9. 2017 byla jmenována ministrem zemědělství Ing. Mariánem Jurečkou do funkce tajemnice ČAZV **Ing. Hana Urbancová, Ph.D.** Uvedla, že v rámci její funkce je primárně nutné v procesní oblasti efektivně propojit aktivity se spolupracujícími institucemi tak, aby docházelo k tokům znalostí, jejich předávání a šíření, a to i směrem k široké veřejnosti, a to zejména prostřednictvím

intenzivní marketingové komunikace. V rámci vědecké oblasti je nutné se orientovat na světové trendy vývoje vědy zahrnující aktualizaci konceptu vydávání časopisů, jejich kodifikaci v souladu s parametry mezinárodních časopisů a zaměření se na aktuální problematiky zemědělské praxe. „*Pouze podpora a šíření kvalitních, mezinárodních uznávaných výsledků vědy a výzkumu, vznikajících na základě podnětů praxe, zajistí ten správný transfer inovací.*“

Výše zmiňovaní zástupci vedení organizace však shodně dodávají, že se to však neobejde bez spolupráce kvalitních odborníků v rámci jednotlivých odborů ČAZV, profesionálního redakčního týmu a týmu lidí v rámci sekretariátu ČAZV, kterým patří za jejich dosavadní práci na podpoře zemědělské vědy a výzkumu velké díky.

VÍTĚZOVÉ STUDENTSKÉ SOUTĚŽE

Jak jsme Vás informovali před prázdninami, byli na konci roku vyhlášeni vítězové Studentské soutěže časopisu Zemědělská škola. A těsně před prázdninami, které již pro Vás i pro nás skončily, byly ve studovně Knihovny Antonína Švehly předány ceny vítězům. Ceny vítězům Studentské soutěže předala Pavlína Adam, ředitelka Odboru vědy, výzkumu a vzdělávání Ministerstva zemědělství a ředitel Ústavu zemědělské ekonomiky a informací Štěpán Kala.

Soutěž byla určena studentům zemědělských, lesnických, potravinářských a dalších rezortních škol a učilišť oborového školství. Soutěž vyhlásil časopis Zemědělská - Pôdohospodárska škola (ÚZEI) ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství a Asociací vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru na počátku roku 2017. Práce studentů vyhodnotila odborná porota, která určila následující vítěze:

V kategorii 1. Podnikatelský záměr byla vyhlášena

1. cena za práci Terezy Jurčíčkové z Obchodní akademie a Střední odborné školy zemědělské, Žatec, p. o.

V kategorii 2. Publicistický článek/slohový útvar se na prvních třech místech umístily studentky Střední odborné školy veterinární, Hradec Králové-Kukleny, Pražská 68:

1. cena: Magdalena Karlová

2. cena: Barbora Sedláčková

3. cena: Martina Dušánková

Slavnostní předávání cen bylo doplněno programem pro vítěze, kteří měli možnost si prohlédnout nejen studovnu, výstavu výtvarných prací a historické dobové tisky ze zlatého fondu, ale také prostory Knihovny Antonína Švehly, které nejsou běžnému čtenáři dostupné.

Vítězky se za doprovodu pracovníků ÚZEI dále přesunuly do Národního zemědělského muzea, aby tak dokonale využily návštěvu hlavního města Prahy.

redakční rada

Mgr. Otakar Březina, Česká zemědělská akademie v Humpolci | **Ing. Ludmila Gočálová**, Ministerstvo zemědělství ČR | **Ing. Petr Hienl**, Místní akční skupina Krajina srdce | **PhDr. Aleš Hradečný**, Praha | **Ing. Zorka Husová**, Národní ústav pro vzdělávání Praha | **Ing. Alena Krajičková**, Praha | **Ing. Emil Kříž, Ph.D.**, Institut vzdělávání a poradenství ČZU Praha | **doc. PhDr. Dana Linhartová, CSc.**, Institut celoživotního vzdělávání MENDELU Brno | **Ing. Václav Stránský**, Ministerstvo zemědělství ČR | Evidenční číslo MK ČR E 2826 ISSN 1803-8271 (Online)

K O N Ě

očíma českých mistrů animalistů 20. století: Emila Kotrby, Jana Pistoriuse a Ludvíka Vacátka
Výstava uměleckých děl, užitečných předmětů, nástrojů a pomůcek spojených s koňmi
u příležitosti padesátiletého výročí vzniku Státní veterinární správy

5. 9. – 6. 10. 2017

Vernisáž se koná v pondělí dne 4. září 2017 od 16 hodin

Knihovna Antonína Švehly

Dům zemědělské osvěty, Slezská 7, Praha 2 – Vinohrady

Otevírací doba: Po - čt 9:00 – 17:00; pá 9:00 – 15:00

Státní
veterinární
správa

ÚZEI | ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÉ EKONOMIKY
A INFORMACÍ

KAŠ | ZEMĚDĚLSKÁ KNIHOVNA
ANTONÍNA ŠVEHLY

KODL
GALERIE